

Vinir Afríku

Þessi bók er í 5. flokki samkvæmt
þyngdarflokkun Menntamálastofnunar.

Vinir Afríku

ISBN 978-9979-0-2544-3

© 2007 texti: Gerður Kristný Guðjónsdóttir

© 2007 myndir: Lóa Hlín Hjálmtýsdóttir

Ritstjóri: Sýlvía Guðmundsdóttir

1. útgáfa 2007

Menntamálastofnun

Reykjavík

Útlit og umbrot: Námsgagnastofnun

Prentun: Viðey ehf.

Gerður Kristný

VINIR AFRÍKU

Lóa Hlín Hjálmtýsdóttir
teiknaði myndirnar

MENNTAMÁLASTOFNUN

Einar og Tinna safna dóti

Á hverjum morgni skoða
Tinna og Einar saman blöðin
á meðan þau borða skyrið sitt.

Þau reyna að finna myndir af dýrum,
helst nýfæddum lömbum
eða talandi páfagaukum.

Í dag er það samt mynd af allt öðru
sem vekur áhuga þeirra.

Hún er af börnum í þorpi í Afríku.
Þar er svo mikil fátækt
að það eru ekki til borð
eða stólar í skólanum.

– Hvernig getum við hjálpað þeim?
spyr Tinna.

– Við getum haldið flóamarkað
til að safna peningum.
Síðan sendum við þá til Afríku,
svarar Einar.

Þetta líst Tinnu vel á.

Hvað lásu krakkarnir í blaðinu?

Guli kassinn

Einar og Tinna ljúka við skyrið.
Svo fara þau að safna dóti
til að selja á flóamarkaðinum.

Þau spyrja pabba og mömmu
um gamla hluti
sem þau megi missa.

– Já, farið niður í geymslu.
Þar er gulur kassi með dóti
sem þið megið taka,
segir pabbi.

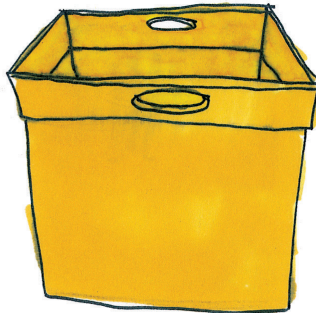
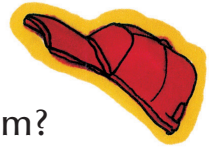
– Þetta er bara dót sem á að henda,
segir mamma.

Tinna og Einar róta í kassanum
og finna vasa, húfu, dúkku,
bol og bækur.

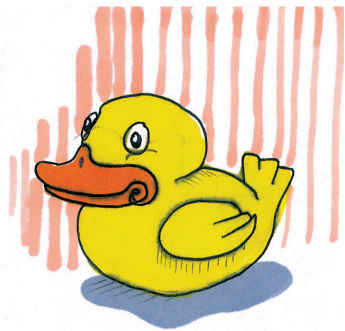
– Átti að henda þessum hlutum?
spyr Tinna hissa.

– Gott að við fundum þá,
bætir Einar við.

Svo stingur hann upp á því
að þau banki hjá Svölu
í kjallaranum.

Allir vilja hjálpa til

Svala býr með stórum ketti.
Hún er fús að gefa Einari
og Tinnu dót á markaðinn.

– Hér er önd til að hafa í baði,
hárkolla og stígvél sem þið megið fá.
Ég er löngu hætt að ganga í þeim,
segir Svala.

Hún verður glöð að heyra
um börnin í Afríku
sem eiga von á gjöf frá Íslandi.

Af hverju ætli Svala verði glöð
að heyra um gjöfina frá Íslandi?

– Ég fór einu sinni til Afríku
þegar ég var ung.
Ég fór í safaríferð og sá ljón.

– Í alvöru? spyr Einar.

– Já, og ég sá líka káta apa,
segir Svala og klappar kisu.

Enn meira dót bætist við

Uppi í risi býr Tóti
sem spilar á gítar.
Hann er ekki lengi að finna dót
til að gefa á flóamarkaðinn.
Tóti gefur Einari og Tinnu
sokka, púða og pott.

– Ég fékk allt of marga potta
í jólagjöf, segir Tóti.
Þegar ég var lítill hélt ég oft tombólur.
Gangi ykkur vel!

– Hefur þú farið til Afríku? spyr Tinna.

Tóti hristir höfuðið.

– Nei, en mig langar til að fara þangað
því tónlistin í Afríku er svo skemmtileg.

Börnin þakka Tóta fyrir.

Nú eiga þau nóg af dóti til að
hefja flóamarkaðinn.

Hvaða lönd þekkir þú í Afríku?

Nú byrjar flómarkaðurinn

Einar og Tinna setja teppi
á stéttina við búðina á horninu.
Þau raða dótinu á það.

Síðan skrifa þau á miða
að hver hlutur kosti 100 krónur.

– Það er best að dótið sé ódýrt
svo að sem flestir kaupi af okkur,
segir Einar.

– Börnin í Afríku
geta líka gert
meira fyrir peningana
en hægt er á Íslandi.

Þar kosta stólar og
borð ekki eins mikið
og við erum vön hér,
segir Tinna.

Af hverju ætla krakkarnir
að hafa dótið ódýrt?

Stígvélin fá nýtt heimili

Mamma er á leiðinni út í búð
að kaupa fisk og safa.

– Hvernig gengur? spyr hún.

– Margir hafa komið að skoða dótið.
Samt hefur enginn keypt neitt,
svarar Tinna.

Þá rekur mamma augun í stígvélin.

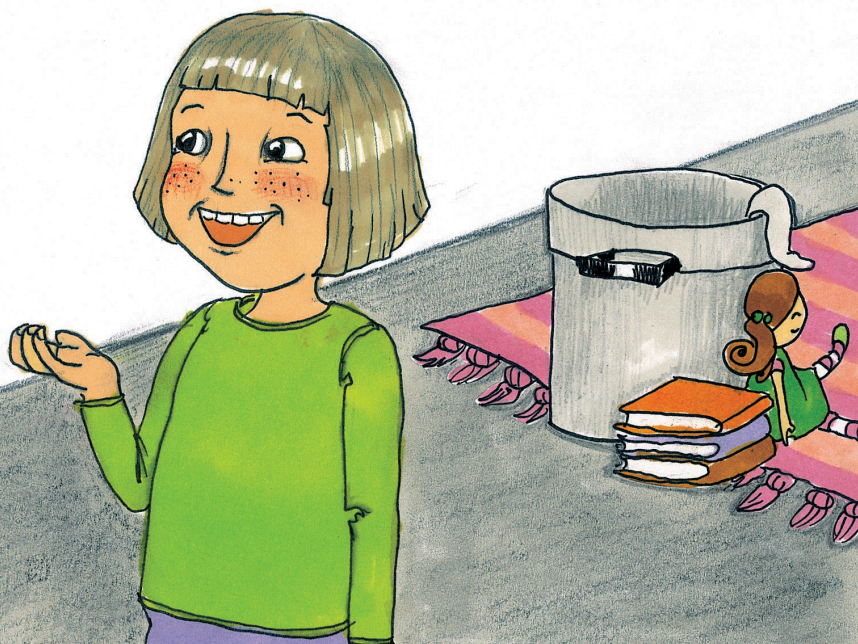

– Pessi get ég notað
þegar ég raka blettinn,
segir hún og mátar stígvélin.

Hún borgar 100 krónur fyrir þau
en gaukar 50 krónum
til viðbótar í söfnunina.

– Kannski þetta dugi fyrir litum
handa börnunum í Afríku, segir hún.

Af hverju ætli mamma hafi borgað meira en 100 krónur?

Allir finna fína muni

Litlu síðar skýst Svala fram hjá búðinni
með köttinn sinn í fanginu.
Hún lítur forvitin yfir dótið.

– Nei sko! Seljið þið bækur?
Það er nú gott.
Ég er svo mikill bókaormur.
Ég ætla að kaupa tvær,
segir Svala og heldur kát í burtu.

Tóti er að fara út í búð
að kaupa kex og banana.
Þá sér hann nokkuð
sem hann langar í.

– Þessi bolur er flottur,
segir hann.
Og hann passar alveg á mig.

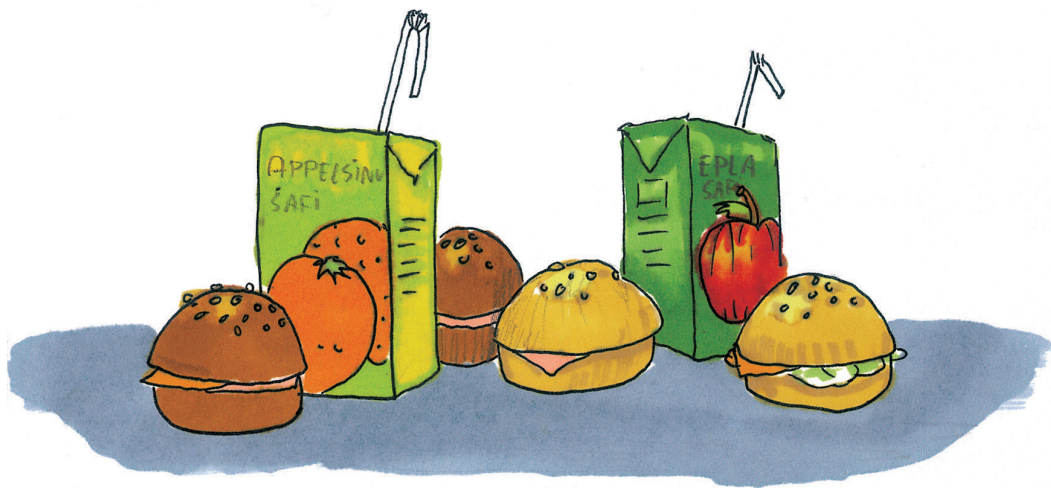
Tóti tekur líka hárkolluna!
– Kannski missi ég
hárið bráðum,
segir hann og hlær.

Hvenær ætlar Tóti að nota
háirkolluna?

Einmitt það sem pabbi vantaði

Í hádeginu kemur pabbi með bollur og safa handa Einari og Tinnu.

– Þið hljótið að vera orðin svöng,
segir pabbi.

Svo tekur hann eftir potti
sem er nógu stór
til að sjóða í slátur.

– Petta er það
sem mig vantar,
segir pabbi.

Einar og Tinna horfa
á eftir honum
rogast burt með pottinn.

Hvað átt þú sem aðrir gætu notað
eða haft gaman af?

Hver kaupir húfuna?

Nú er ekkert eftir á markaðinum
nema ein húfa.

Lítil stelpa kemur gangandi.
Svo heppilega vill til
að hana langar í þessa húfu.

- Ég á bara 50 krónur,
segir hún leið.
- Það er allt í lagi,
50 krónur duga, segir Tinna
og setur húfuna á stelpuna.

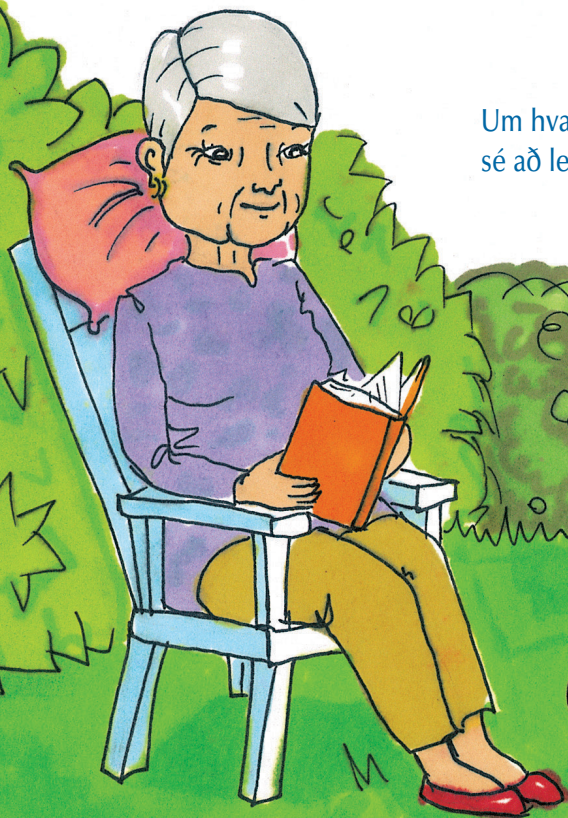

Hver átti derhúfuna?

Einar og Tinna telja peningana
sem þau hafa fengið.
Þau geta ekki annað en verið ánægð.

Svala er líka ánægð.
Hún situr úti í garði
með nafið ofan í bók.

Um hvað ætli Svala
sé að lesa?

Sólin skín á bolinn

– Ætlið þið að hjálpa mér að raka?
spyr mamma þegar hún sér
Einar og Tinnu.

Áður en þau geta svarað
kemur Tóti í nýja bolnum sínum.

– Ég skal raka, segir hann.

– Pennan bol þekki ég.
Ég keypti hann þegar ég fór til Ítalíu,
segir mamma.

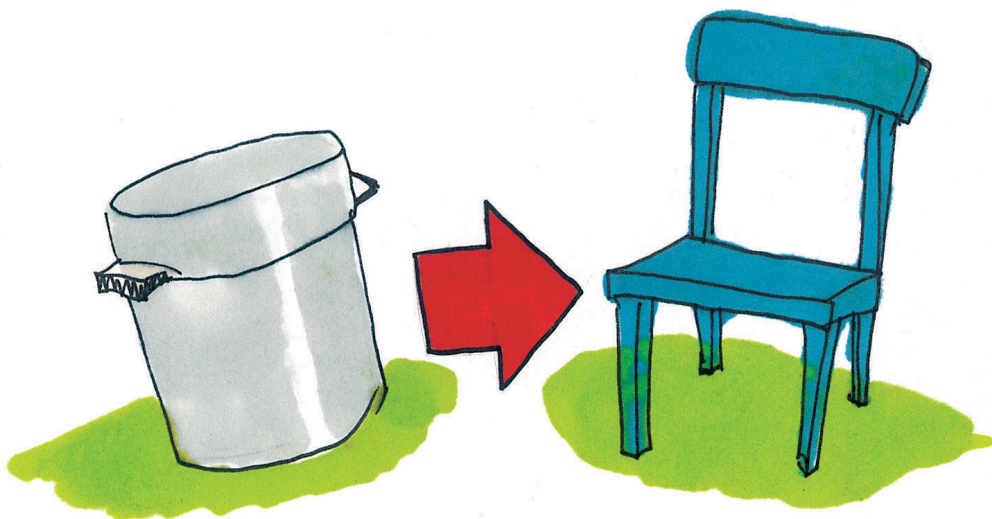
– En gaman!
Mér fannst líka sólin fara að skína
um leið og ég fór í hann,
segir Tóti.

Pabbi stingur höfðinu út um gluggann.
– Ég fór líka á flóamarkaðinn
og keypti þennan fína pott.

– Þetta er potturinn sem amma
gaf mér í jólagjöf, segir Tóti.
Gott að þú getur notað hann.

Pottur verður að stól

– En Tóti, hvað ef amma þín kemur í heimsókn og spyr um pottinn? segir Einar stríðnislega.

Hver hafði gefið Tóta pottinn?

Þessu hafði Tóti ekki velt fyrir sér.
Ekki vill hann að amma viti
að hann hafi gefið pottinn.

– Þú getur sagt henni að
þú hafir breytt pottinum í stól
handa fátækum börnum í Afríku,
segir Tinna.

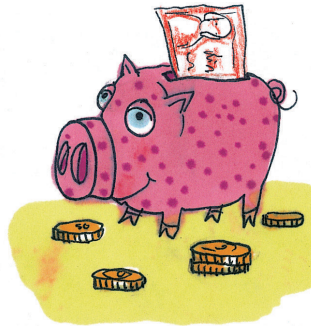
Og það er auðvitað
alveg rétt!

Hvað heldur þú að sé best að gera til að
hjálpa fátækum börnum í heiminum?

Peningarnir fara til Afríku

Allir hlutirnir af markaðinum
hafa fengið nýtt heimili
þar sem aftur eru not fyrir þá.

Næsta dag fara Einar og Tinna
í Rauða kross Íslands
með peningana
sem þau fengu fyrir söluna.

Þau biðja um að fátæka þorpið
í Afríku fái peningana.

Nú er þetta þorp ekki jafnfátækt og
áður því á Íslandi á það tvo vini.

Til kennara og foreldra!

Með Smábókaflokki Menntamálastofnunar er leitast við að höfða til ólíkra áhugasviða barna með texta sem er innihaldsríkur þrátt fyrir einfalda framsetningu. Lögð er áhersla á að bækurnar höfði bæði til tilfinninga og rökhugsunar og ekki síst kímigáfu lesenda.

Á vefsíðunni (<https://mms.is/namsefni/vinir-afriku-verkefni>) eru fjölbreyttar kennsluhugmyndir og verkefni sem má prenta út og henta bæði í einstaklingsvinnu og hópvinnu.

Umræður heima og í skólanum

Langt í burtu. Hvernig fáum við fréttir af því sem gerist í fjarlægum löndum? Hvað finnst þér áhugaverðast í sjónvarpsfréttum, útvarpsfréttum og dagblöðum?

Rauði krossinn. Hefur þú heyrt talað um Rauða krossinn? Hvað ætli hann geri? Hvernig starf er hjálparstarf?

Fjölmennung

Börn. Öll börn í heiminum þurfa mat og föt, heimili og skóla og þau hafa öll gaman af að lifa og leika sér. Finndu myndir í dagblöðum og tímaritum af börnum alls staðar að úr heiminum. Klíptu þær út, límdu á stórt spjald og berðu þær saman.

Afríka. Leitaðu að Afríku á hnattlíkani eða heimskorti. Hvað ætli séu mörg lönd þar? Skoðaðu myndir frá löndunum í Afríku í bókum. Taktu eftir hvernig fólk klæðir sig og hvernig það býr. Hvernig ætli afrísk tónlist sé og afrísk hljóðfæri?

Endurvinnsla

Dagblöð. Hvað má að gera við gömul dagblöð? Þeim á að skila í endurvinnslu en það má líka búa til ýmislegt úr þeim. Pappamassi er t.d. búinn til úr dagblöðum og lími og úr honum má móta skemmtilega hluti.

Gamalt verður nýtt. Hvernig geta gamlir hlutir fengið nýtt líf? Hvert getum við farið með hluti sem við erum hætt að nota? Hvað gerir þú við gamla hluti?

Flóamarkaður. Krakkarnir hjálpuðu gömlum hlutum að rata til nýrra eigenda með því að halda flóamarkað. Hefur þú haldið flóamarkað eða tombólu til að safna peningum handa bágstöddum?

Frásögn og ritun

- Segðu bekkjarfélögunum frá Rauða krossinum og hvað þar er gert til að hjálpa fátækum börnum.
- Segðu bekkjarfélögunum frá því hvernig má gefa gömlum hlutum nýtt líf.
- Skrifaðu lista yfir tíu hluti sem þú ert hætt(ur) að nota og hvað þú getur gert við þá.

Vinir Afríku

Einar og Tinna ákveða að halda flóamarkað.
Þau safna gömlu dóti til að selja.
En hvað ætla þau að gera við peningana?
Lestu um það í bókinni.

Smábækur Menntamálastofnunar
eru ætlaðar börnum sem eru
að æfa lestur.

Höfundur texta er Gerður Kristný.
Myndir teiknaði Lóa Hlín Hjálmtýsdóttir.

MENNTAMÁLASTOFNUN
40285